

МЕТОДОЛОГІЧНІ СКЛАДНОЩІ ПРИ ЧИТАННІ ЛЕКЦІЙ З ЕКОНОМІКИ З ВИКОРИСТАННЯМ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ СЛАЙДІВ

Добролюбська Г. І. (Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)

У ХХІ столітті в освітній процес активно впроваджуються нові сучасні технології, які дозволяють істотно змінити формат занять, зробити навчання студентів повнішим, наукомістким та захоплюючим. Однак при використанні нових технологій іноді виникають певні методологічні та методичні складності. Розглянемо коротко деякі проблеми читання лекцій з економіки з використанням мультимедійних слайдів.

Осучаснення, можливість красиво відобразити матеріал, а також анімаційні, відео- і аудіовставки – це головні аргументи на користь використання мультимедійних презентацій при проведенні занять. Вони повинні зацікавити слухачів, зробити курс лекцій більш наочним і яскравим. Це цілком справедливо для переважної більшості вузівських дисциплін, але абсолютизація використання нових засобів навчання повинна бути піддана методологічній рефлексії. На відміну від прикладних наук, економіка має справу з абстрактними величинами і поняттями, причому анімувати або супроводжувати «картинками» можна далеко не кожен розділ або формулу.

Одна з головних складнощів вивчення даного предмета полягає в умінні оперувати математичними виразами і логічними побудовами. Багато студентів, які мають недостатню шкільну підготовку, не встигають зрозуміти зв'язок між зробленими діями, простежити логічний шлях. Для них економіка стає незрозумілою і, як наслідок, нудною. Заміна дошки на слайд навряд чи може що-небудь змінити в цій ситуації. Лекція з економіки значно відрізняється від лекцій з будь-якого іншого предмету. Вона частково складається з формул і математичних перетворень, які обов'язково повинні бути записані – як викладачем на дошці, так і студентом в своєму конспекті. Саме так, спочатку повторюючи чужі висновки за викладачем на лекції, потім самостійно на іспиті (заліку), студент оволодіває необхідними навичками економічного мислення.

Просте спостереження за діями викладача не приносить успіху – студент самостійно не може повторити ланцюжок дій, оскільки крім розуміння того, що необхідно робити для отримання результату, необхідно мати і відповідні навички, які досягаються лише тренуванням. Що зміниться, якщо дошку замінити на екран, а напис крейдою від руки – зображенням на слайді? У студентському конспекті – нічого. Та й навіщо писати конспект, якщо можна попросити у викладача електронний варіант його лекцій? Навіщо вчити, якщо

все є в Інтернеті і можна подивитися в будь-який момент? Навіщо вирішувати приклади, якщо є спеціальні програми?

Важливо розуміти, що навчання – це робота, часто складна, що вимагає від людини внутрішньої дисципліни і інколи навіть вміння себе «змусити». Ідея проводити всі заняття тільки в цікавій ігровій формі може обернутися тим, що студенти будуть не готові до найменшого подолання труднощів. При традиційному читанні лекцій студент бачить роботу викладача, його знання, і готовий працювати сам. При читанні лекцій за допомогою слайдів лівова частка роботи викладача (по складанню цих слайдів) залишається поза увагою студентів, вони бачать людину, яка «натискає на кнопки», матеріал з'являється сам собою, впевненість в знаннях викладача знижується. І, як наслідок, студенти виявляються менш готові вчитися самі і долати пов'язані з цим труднощі.

Цікаво, що думка студентів щодо традиційного і «сучасного» читання лекцій є неоднозначною. За результатами проведеного опитування, першокурсникам більше імпонує читання лекцій з використанням слайдів, а серед студентів старших курсів більшість бажала традиційної форми читання лекцій.

Ще один аспект, що виникає при широкому використанні мультимедійних слайдів – це ризик зниження професіоналізму викладачів. Зараз, при підготовці нового для себе курсу лекцій, викладач вивчає літературу (найчастіше кілька видань), вибирає найбільш підходящі розділи і стиль викладу. Але якщо кафедрою вже підготовлений і використовується електронний конспект, вся попередня робота стає зайвою. Молодий викладач може увійти в аудиторію, запустити слайди і читати лекцію, анітрохи до неї не готуючись – адже вся інформація викладена на слайдах, залишається тільки її коментувати. Навіть при дуже сумлінному підході (електронний конспект вивчено напам'ять), відсутність роботи зі складання свого конспекту призведе до істотного зниження професіоналізму даного викладача. Далі це призведе до обов'язкового зниження рівня знань студентів, деякі з яких в подальшому теж стануть викладачами.

Підводячи підсумки підкреслимо, що впровадження сучасних технологій допомагає вирішити деякі проблеми освіти, але при цьому ставить викладачів та студентів перед новими труднощами. Важливо, щоб всі зацікавлені сторони про них знали. І, поки ці труднощі не подолані, не варто повністю відмовлятися від традиційних методик навчання, особливо з огляду на те, що розробка ґрунтовних якісних мультимедійних презентацій – складне професійне завдання, що вимагає глибокого знання предмета та вільного володіння спеціальним програмним забезпеченням.